

25. 3. v 15.00 Zvuková báseň O Zemi a lidech

ZeMěTep Třebíč

Hodnotí Jiří Juráš

Zvuková báseň / autor: Luboš Mansfeld / 40 minut bez přestávky

Poslední své recenze jsem zahajoval podivem nad délkou historie mnou právě reflektovaných souborů. Dnes k tomu připojím respekt k 62 ročníkům samotného festivalu TDJ. Proč moje odbočka... Domnívám se, že je velice pravděpodobné, že vůbec poprvé v celé úctyhodné historii vstoupilo na festivalová prkna užití fenoménu rituálu jako základního inscenačního principu. Ale popořádku.

Třebíčský soubor je, dle jejich vlastních informací, „směsice různých profesí, věku a pohlaví, které spojuje zejména humor, láska k přírodě, zájem o hudbu a tanec“. I rozhodli se tito lidé reagovat na současný nepřehledný, až znejišťující stav světa vůkol a vyslat o něm nějakou zprávu. K vyjádření svého názoru, světavidění, sáhli po dalším komunikačním fenoménu, a to divadle. Propojili ty aktivity, jimiž se dosud zabývali a které jsou jim vlastní, s pro ně novým světem komunikačních možností, jenž se souhrnně nazývá divadlo. A to právě z elementárnějších prostředků rituálu vzešlo, jak si lidstvo už nějaký ten čas vysvětluje. Cesta od prapřírodních, přirozených lidských aktivit k již staletími sofistikovanému systému divadla s sebou samozřejmě nějaké to úskalí skýtá.

Do dění včerejší inscenace nás přivedl v podstatě činoherně pojatý, Čapkovu Tulákovi ze Života hmyzu nepřilíš vzdálený třebaš bratranec. V odpadcích našel knihu a v té příběh, který nám předestřel, tedy vcelku frekventovaný to způsob rozžití inscenace. Pak se již, po stvoření světa Bohem, až do závěru inscenační princip zcela proměnil. Zpráva, kterou lze vnímat jako apel, kam že se to lidstvo ubírá, je přenášena pomocí rytmických, tanečně pohybových skupinových výstupů. Jsou to vlastně časově mohutnější obrazové plochy. Je ve svém celku srozumitelná. Ale...

Abstraktnější, symbolický rámeček způsobu výpovědi inscenátorům s sebou přináší nutnost pečlivé volby zvolených prostředků. Ať už jde o práci se samotnou postavou personifikovaného Zla až po čitelnost poslední rekvizity či detailů jednotlivých kostýmů. Menší zkušenost tvůrců (podle mě teda) způsobila okamžiky, kdy byla významová srozumitelnost často tříštěna či rozmlžována protiřečícími si divadelními prostředky či znaky. V některých případech, jak jsme se při „lektorování“ dozvěděli, šlo o snahu přirozeně hru doplnit, obohatit, ale výsledný efekt byl spíše zavádějící od původního úmyslu, tvůrci mi snad odpustí, plevelný. Konkrétně tím mám na mysli například rozvíjení linky bezdomovectví úvodní postavy. Tady jsme se opět dostali k tomu, že divadlo je již organizovaný systém, naschvál užiji až hnusný termín konglomerát znaků a z něho vyplývajících významů, navzájem na sebe působících a ovlivňujících se. K čisté a do jisté míry podvědomé touze po vyjádření najednou přistupuje nutnost jednoznačné záměrnosti. To v sobě přináší opětovné propojení postupů rituálu a divadla, byť jsou si tak vývojově blízké.

Účinu představení výrazně napomohly užití nástroje, některé nebo snad všechny vyráběné v zázemí souboru, kterým však až zamračeně sekundoval průmyslově moderní stojan na mikrofon. Od prapřírodního Boha se mi díky volbě prvků a doplňků kostýmu nedařilo odpárat antickou civilizaci. Ale ať nepoukazuji jenom na nečistoty požívání výtvarných znaků. Představení k nám hlavně promlouvalo skupinovými rytmicko-pohybovými výstupy. V této rovině si byli protagonisté výrazně jistější a zcela úspěšně na nás přenášeli energii svého sdělení. Tuto okolnost částečně narušovalo prostorové začlenění do kukátkové dispozice třeštského sálu. S kolegy jsme se po

představení v našem lektorišti (rozuměj – tam kde porotci pijou kafe a tak, podle vzoru letišť) naprosto shodli na tom, že nejlépe by představení rozkvétalo někde venku, s přírodou nejen za zády, mihotání ohňů nevyjímaje.